

Voorwoord bij het mededingingsverslag 2024

door Teresa Ribera, uitvoerend vicevoorzitter en commissaris voor Mededinging

Het is mij een genoegen om voor de eerste keer het voorwoord van het verslag over het mededingingsbeleid te schrijven. Met dit verslag maken we jaarlijks de balans op en denken we vooruit, een uitgelezen kans vooral aan het begin van een nieuw mandaat.

Het is niet eenvoudig om beleid op te stellen in een periode van grote onzekerheid en volatiliteit. De wereld zoals we die kennen, lijkt elke dag sneller te veranderen. Tegelijkertijd is Ruslands illegale aanvalsoorlog tegen Oekraïne al meer dan drie jaar aan de gang, met eveneens grote gevolgen voor de EU, niet in de laatste plaats vanwege de inzet van de energievoorziening als wapen. Ook moeten we de klimaatcrisis en de gevolgen daarvan met spoed bestrijden en ons concurrentievermogen en onze veerkracht versterken.

We moeten vastberaden optreden om vorm te geven aan de economie van de toekomst die koolstofvrij, veerkrachtig en eerlijk is en tot hoogwaardige banen leidt. Een Europa dat welvaart stimuleert voor burgers en bedrijven en concurrerend is op het wereldtoneel.

De EU gaat hier werk van maken. De Europese Commissie heeft het kompas voor concurrentievermogen gepresenteerd, een belangrijk initiatief dat een strategisch kader vormt voor toekomstige acties. Onderdeel van dit kompas is de Clean Industrial Deal: een ambitieus plan voor Europa om de innovatiekloof te dichten, decarbonisatie en circulariteit in te zetten als groei-instrumenten, buitensporige afhankelijkheden te verminderen en de veerkracht te vergroten. Dit plan bouwt voort op de sterke punten van Europa en moet de overgang naar een duurzame, concurrerende en inclusieve economie versnellen en er tegelijkertijd voor zorgen dat technologische veranderingen het concurrentievermogen van onze industrieën ten goede komen.

Het mededingingsbeleid en de handhaving van de mededingingsregels dragen bij aan de verwezenlijking van deze doelstellingen. We moeten ons aanpassen aan de marktsituatie en tegelijkertijd vasthouden aan de kernbeginselen van billijkheid, openheid en efficiëntie. Zo zullen het mededingingsbeleid en de handhaving van de regels de komende jaren blijven bijdragen tot een betere toekomst voor de EU en haar burgers.

Zoals altijd bouwen we hierbij voort op het reeds verrichte werk.

Onder leiding van uitvoerend vicevoorzitter Margrethe Vestager heeft de Commissie in 2024 veel bereikt. Dat jaar werden belangrijke resultaten geboekt met belangrijke projecten van gemeenschappelijk Europees belang (IPCEI's). We hebben het eerste IPCEI goedgekeurd ter ondersteuning van onderzoek, innovatie en de eerste industriële toepassing van gezondheidsproducten, alsook innovatieve productieprocessen van geneesmiddelen. Verder hebben we twee IPCEI's voor respectievelijk waterstofinfrastructuur en waterstofmobiliteit goedgekeurd. Deze baanbrekende projecten zullen leiden tot grote vooruitgang op deze onderzoeksgebieden, met een positieve doorwerking in de hele EU.

ACR 2024 – DEFINITIEF VOORWOORD – 1 april 2025

Belangrijke onderdelen van het tijdelijke crisis- en transitiekader zijn in de loop van 2024 stopgezet, aangezien veel van de directe en indirecte effecten van de Russische acties waren afgenomen en de economie van de EU de schokken goed bleek op te vangen. Toch heeft de Commissie 127 staatssteunbesluiten vastgesteld tot goedkeuring van nationale maatregelen van 24 lidstaten, met name op grond van de “transitieonderdelen” van het kader.

Ook op het gebied van antitrust en kartels was de Commissie in 2024 productief en stelde zij tien besluiten vast. Antitrustbesluiten werden genomen in baanbrekende zaken als *Mondelez*, *Vifor pharma*, *Teva Copaxone*, *Apple App Store Practices*, *Apple Pay* en *Meta Facebook Marketplace*.

Ook wat betreft toezicht op concentraties (fusies) was het een productief jaar. Er werden opnieuw veel concentraties aangemeld en we hebben 398 concentratiebesluiten vastgesteld, waarvan 351 vereenvoudigde besluiten. In 2024 werden acht overnames goedgekeurd op voorwaarde van de nakoming van verbintenissen en werden er geen verboden opgelegd.

We hebben in 2024 aanzienlijke vooruitgang geboekt bij de handhaving van de digitale marktenverordening. De eerste zes aangewezen poortwachters hebben in maart 2024 hun verslagen over de naleving van de digitale marktenverordening ingediend, wat aanleiding gaf tot de formele opening van niet-nalevingsonderzoeken tegen *Alphabet*, *Apple* en *Meta*. Later in het jaar hebben we twee procedures wegens niet-naleving ingeleid tegen *Apple* en één tegen *Meta*. Bovendien hebben we *Apple* aangewezen als poortwachter voor zijn besturingssysteem *iPadOS* voor gebruik in *iPads*, en *Booking* als poortwachter voor zijn onlinetussenhandelsdienst *Booking.com*.

In 2024 hebben we belangrijke stappen gezet om de verordening buitenlandse subsidies (FSR) te handhaven, om de eengemaakte markt tegen versturende subsidies van niet-EU-landen te beschermen. In de loop van het jaar hebben we 102 kennisgevingen van concentraties ontvangen en hebben we één voorgenomen concentratie, op voorwaarde van de nakoming van verbintenissen goedgekeurd. Tot slot hebben we, als onderdeel van een voorlopige evaluatie op het gebied van beveiligingsapparatuur voor luchthavens en havens, onze eerste onaangekondigde inspecties in het kader van de FSR uitgevoerd.

Al deze werkzaamheden gingen gepaard met voortdurende inspanningen om de mededingingsregels te evalueren en te actualiseren, onze procedures te stroomlijnen en de regeldruk voor bedrijven te verminderen.

We zullen dit werk in 2025 en gedurende het gehele mandaat voortzetten. Europa is bezig aan een grondige herziening van zijn bedrijfs- en sociaal model, met de rechtsstaat als uitgangspunt, en wil hierbij mededinging behouden als essentieel onderdeel van een schone, rechtvaardige en concurrerende eengemaakte markt.